

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „ — „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szélenyi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PART KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytözsdejében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kapható.

A Kossuth-szobor el- helyezése.

— Ajánlva a szoborbizottság figyelmébe. —

Miskolcz város hazafias, lelkes polgárai, lelkes honleányai a magyar társadalmat mindig jellemző áldozatkész-
séggel, immár legközelebb megvalósítják a korszakalkotó, nagy hazánkfia *Kossuth* Lajosnak emelendő szobor eszméjét.

A szobor kész; a mint halljuk, ki-
vitelben szép, az igényeknek megfelelő.

Szívből üdvözljük a főpolgármester
urat, mint a szobor eszméjének meg-
pendítőjét, mint kezdeményezőt; üdvö-
zljük a szoborbizottságot, mely tuzgó-
ságával közelebb-közelebb vitte az eszmét
a megvalósuláshoz. Jól esik lelkünknek,
hogy szeretett városunk köztérekben oly
szegény s a Szinva és Pecze patakok
miatt nem éppen kedvező geográfiai
fékvésű területén lesz egy kiemelkedő
pont, mely a mindinkább rendezendő s
a kegyelet, eszhetika és ethika szem-
pontjából rendőri felügyelettel ellátandó
szép Avasunk alján, egy monumentális
s okvetlenül restaurálásra váró templom
lábánál, történeti eszméket ébreszt, haza-
szeretetre lelkesít s eszhetikai érzésün-
ket is neveli, táplálja.

De éppen azért, mert városunkat sze-
retjük, annak jó hírét, nevét ugy tör-
téneti, mint kulturális, eszhetikai és
ethikai szempontból szívünkön viseljük,
tisztellel kérjük a mélyen tisztelt bi-
zottságot, hogy a Kossuth-szobor szá-
mára a legközelebb tartott bizottsági
ülésben megállapított helyet megváltoz-
tatni s azt a főutczához néhány méter-
rel közelebb kijelölni, illetve megállá-
pítani méltóztassék; ott, a hol az ipar-
kamara bejárata van, a tér hosszten-
gelyében.

A szobrokat általában nem a legsze-
renesebben helyezték el nálunk még
Budapesten is. De mégis oly helyeken,
a melyek eszmei összefüggésben vannak
annak a jelesünknek jellemével, munka-
körével, munkásságának irányával, czél-
jával, hatásával. Széchenyinek az aka-
adémia és lánczhid között; Deáknak a
kiegyezésre nézve a budai várpalotával
szemben a Dunaparton; Petőfinek a ma-
gyar alföld nagy szülőltjének, az alföld

végtelen rónája felé tartó Duna partján,
költői nagy munkásságával színhelyén,
elég helyesen jelölték ki a szobor he-
lyét a köztérekben szintén igen szegény
fővárosban. De mennyire elhibázott, rosz-
szul van megválasztva az Eötvös, Arany,
a szabadság, vagy honvédszobor helye!
Még a Széchenyi-szobor mellékalakjai
elhelyezésénél is mily eszmei, így esz-
hetikai hiba is van! Így Pallasz-Athe-
naenak, a tudomány istenasszonyának
allegorikus, kalossalis alakja a Duna felé,
Poscidón-Neptunusnak, vagy tán épen
Hephaisztos-Vulkomisznak az alakja meg
az akadémia palotájára néz. Csudálatos.
Ugy elgondolkoztam én e felett. S épen
így elgondolkodom most, a mikor hal-
lom, sőt saját szememmel közvetlen
meggyőződtem, hogy a mi Kossuth-szob-
runkat az Erzsébet-fürdő bejáratánál
akarják elhelyezni.

Tisztelt bizottság! A fürdő elébe, már
a fürdőépítés és berendezés legmagasabb
fokán álló rómaiak sem helyeztek mást,
mint a vizek szimpháinak, vagy a for-
rások, patakok szajádeseinek, tündereik
szobrai, vagy legfeljebb egy, két
olyan muzsát, a kiknek életök, mun-
kásságuk eszmei összefüggésben volt a
fürdővel. Így, mivel a fürdők a gyógyul-
lás, a felgyógyulás, a tisztaság, így az
öröm, a jóllét, a kedv helyei voltak,
Enterpét, Aggeat, Terpsichorét, Florát,
Pomonát. Ritkán állítottak oda még Diána-
szobrot is, a kit pedig nagy örömmel
választottak a fürdők a magok nemtő-
jévé, a mióta meglepte őt Akteon az
erdők hús patakjában való fürdőzése
közben.

De államférfi, politikus, épen egy kor-
szakalkotó hazafi szobrát fürdő elébe
állítani soha nem jutott volna eszébe
senkinek a rómaiak között. Ez megsze-
gyenyítése lett volna a történeti, az állami,
a nemzeti eszmének; megszegegyenyítése a
jó izlésnek, sőt megtámadása a kegye-
letes eszének, melylyel a jelen a mult-
nak tartozik.

Én teljesen meg vagyok győződve,
hogy az igen tisztelt szoborbizottságot
a legjobb akarat vezérelte, de ilyen
szempontok mellőzésével.

Ha még nem késő, — a mint azt a
nehány köbméter földet elegyengetni

igazán nem sok időbe kerül, — *méltó-
tassék elfogadni a szobor elhelyezésére
az iparkamara bejáratát a tér hossz-
tengelyében.*

Ne szolgáltatassuk ki Miskolcz város
polgárainak jó izlését idegenek gúny-
fegyverének!

Ne szégyenítsük meg a történeti, az
állami, a nemzeti eszmét!

Ne támadjuk meg azt a nagy idők
kegyeletes emlékét, értékét, melylyel
Kossuthnak, nemzeti, állami életünk kor-
szakalkotó büszkeségének, dicsőségének
tartozunk.

A magyar iparnak Kossuth nemcsak
pártfogója, de vezérszelleme volt; meg
volt győződve, hogy a nemzetet a nem-
zeti ipar és kereskedés teszi gazdaggá,
tekintélyessé, a nemzeti közérzetet, a
tudomány, a művészet geniusának ha-
talmán kívül.

A Kossuth-szobor helye nem lehet
más, mint az iparkamara bejárata. Ez
által eszhetikailag is nyerünk, még az
által is, hogy a szobor háta megett na-
gyobb lesz a tér a Szinva patakig, a
mely mindjárt a szobor háta megett
azzal a hiddal bizony nem éppen szépe-
szeti lenne.

Én elmondtam a magam véleményét
több polgártársam nevében is, a kik
tiszteljük a mult emlékét, szeretjük vá-
rosunkat s annak fejlődését szívünkön
hordva, az ügyek intézőinek csak el-
ismeréssel óhajtunk adózni.

Tóth Pál.

A diósgyőri gyár sorsa.

Két ízben is megemlékeztünk lapunk-
ban, hogy *Förster* Nándor miniszteri
tanácsos, az egyesített államvasutak gép-
gyára és a diósgyőri m. kir. vas- és
aczelgyár igazgatója megvállik állásától
és a resiczai osztrák-magyar társulati
vasgyár vezetését veszi át. Még akkor
nem láttunk egyebet a dologban, mint
pusztán igazgatói válságot: ha *Förster*
megy — bizonyára jön helyébe más s
azért bár fájlaltuk is *Förster* távozását,
mégis csak vigasztaltuk magunkat avval
a megnyugtató tudattal, hogy az az
utána jövő más valaki is, majd csak

Nagy önkéntes végeladás

hatóságilag engedélyezve.

A „MENYASSZONY“-hoz czimzett divat- és vászonruházban (Máhr-féle ház, Széchenyi-utca 92.)
az üzlet teljes feloszlása következtében. **Meglepően olcsó árak!**
Az áruraktár áll: bel- és külföldi ruhakelmékből, selyemből, különféle francia mosókelméből
Szönyegek, függönyök, ágyszerítők, utazó pokróczok, valódi szepesi vászon, damasztok és
mindennemű vászonfélék, valamint kézimunkával himzett női fehérneműekből

elkormányozza valahogyan e rendezett gyár további ügyeit.

Ma már azonban egészen mást látunk. A múlt év október óta folyton huzódó homályos ügyről lassanként szétlebbent a titokszerűség sűrű fátyola s elrémülve látjuk, hogy az igazgatói válsággal a gyár léte is komoly veszedelemben forog.

Arról van ugyanis szó, hogy a diósgyőri fejlett ipartelep, mely fejlődését a kereskedelemügyi miniszterium — s főleg Förster bátor, merész vállalkozásának, erélyes és mindenek fölött szak-szerű vezetésének köszönheti, — újra a *pénzügyminiszterium kezelésébe bocsájtják át*.

Mint jelentsen ez?

Nem kevesebbet, mint azt, hogy az óriási áldozatok és befektetések árán ma már nagyra és hasznosra nőtt ipartelep *tudatosan újból a megsemmisülésnek szolgáltatni ki*.

Avagy nem példa-e erre éppen Diósgyőr multja? Elfeleltük volna már, hogy mindaddig, míg ez a gyár a pénzügyminiszterium kezelése alatt állott folytonosan és következetesen deficittel küzdött, hogy alig-alig bírta volna az állampénztár igénybe vétele nélkül magát fentartani? Kérdem ismételtén, elfeleltük volna már ezt a nem is olyan régi dolgot? Vagy nem látjuk-e most is nap-nap után, hogy a pénzügyminiszterium e nembeli vállalatai többé-kevésbé veszteséggel járnak? Mégis, mégis mindennek daczára, a tiltakozó argumentumok ellenére elfecsérelni egy ilyen jövedelmező iparvállalatot, több mint a mennyit közönynyel végig lehetne nézni.

Ez idő szerint még nem tudjuk, mi indíthatta az illető köröket arra az eszmére, hogy a kereskedelemügy köréből ismét a pénzügy ressortjába tegyék át a gyár kezelését, hanem annyit felfogá-

sunkból mi is merünk kockáztatni, hogy az iparnak és kereskedelemnek mi nálunk meg van az illető ressortja: a kereskedelemügyi miniszterium, a hová a diósgyőri gyár is forma és szabály szerint tartozik, fonákság lenne tehát egy oly miniszterium hatáskörébe osztani be, a mely sem az iparnak, sem a kereskedelemnek nem bölcsője, de még nem is istápolója.

Azt is hallottuk, hogy a dicsőségesen uralkodó Bánffy-kormány a diósgyőri vasgyárat, valamint a budapesti gép- és mozdonygyárat *el akarja adni*.

Hát hiszen megszoktuk már harmincz év alatt, hogy az egymást föl váltó kormányok a nemzet vagyonosodását úgy mozdították elő, hogy az *állam birtokait, a nemzet vagyonát egymásután eladták, kőtyavetyéire bocsátották*. Az ez uton begyűlt milliókat azután fölemésztette az állam saját külön és Ausztriával közös háztartása. Volt, nincs!

Ezt a hétszilvafás, nemes gazdálkodást már megszoktuk. Az állam gazdái elhanyagoltak valamely birtokot, nem fordítottak kellő gondot annak jövedelmezővé tételére, a kezelés deficittel járt, nosza tehát eladták — még pedig *potom áron adták el*. De hogy egy olyan birtokot adjanak el, mint a diósgyőri vas- és aczelgyár, mely *milliókat jövedelmez az államnak*, ezt józan észszel felfogni és megérteni nem lehet.

Ez a gondolat minden valószínűség szerint a *Bánffy Dezső* tőkfejéből pattant ki. Ilyen szerencsétlen ideák csak is egy koppenhágai Plató agyvelejében születnek.

Ennek az örült tervnek azonban egy nagy akadálya van. Báró *Dániel* Ernő kereskedelemügyi miniszter szintén nem tudja Bánffy iparpolitikáját felfogni és *ellene van az eladásnak*. Ez már nagy

baj. Bánffy azonban, mint a furfang és az erőszak nagy mestere, úgy akar a bajon segíteni, hogy a gyárak vezetését kiveszi báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter kezéből és átadja a báránszelid *Lukács* László pénzügyminiszternek. Így azután megy az eladás, mint a karikacsapás. Az országgyűlés?! . . . Az nulla.

A pénzügyintézetek vételi ajánlatokkal ostromolják a kormányt. Alig várják már a pillanatot a mikor Bánffy Dezső elkiáltja magát: *ki ad többet érte?* Egyszer, kétszer — — senki többet? — háromszor! És a ki a legtöbbet ígér, az lesz ura a mérhetetlen jövedelmet adó állami kincsnek.

A kormány kitarított lapjai már erősen ütök a nagy dobót az *eladás mellett*. A bérencz-tollak pártpolitikai és közgazdasági szempontokat emlegetnek, melyek kívánatossá teszik, hogy ezek a gyárak áruba bocsátassanak. De hogy mik ezek a szempontok, arról nagy bölcsen hallgatnak.

Bizony, bizony szomorú dolgok ezek! Ilyen ipari és közgazdasági politika mellett legközelebb majd arra virradunk, hogy *az összes magyar királyi államasutakat is eladják*. Mert hát *mit ér az olyan vasut, melynek sín-, gép- és mozdonygyára nincs?* . . .

S ha már ennyire megyünk, nem czélszerűbb volna-e, ha egyszerre, egy csapásra áruba bocsátanánk és eladnánk — *az egész Magyarországot?*! . . .

Bereczki Máté.

Holnap leplezik le a budai vinczellérképezdében a Bereczki Máté szobrát, ki pár évvel ezelőtt hunyt el Mező-Kovácsházán. Ezer mivelt emberből alig tudja egy, hogy mi volt Bereczki. Pedig nagy ember volt.

A „SZABADSÁG” TÁRCZÁJA.

Mi a székely?

*Mi a székely? vitatjátok,
De szegényt meg nem látjátok,
Csak magára ott hagyjátok.*

*Hun maradék? határőr-e? . . .
Üres szó foly csak felőle;
Semmi haszna nincs belőle.*

*Tudjátok-e, milyen vétek,
Hogy közlől nem néztétek?
Ha olyanok lehetnétek!*

*Rongyosa is fejedelmi,
Az életet elviselni,
Meleg szívvvel áttelelni.*

*Butája is bölcs (ha volna);
Mert a szót jól megfontolja,
S csak úgy szól, ha meggondolja.*

*Szavát vissza ő nem veszi;
A mit mond, azt meg is teszi;
Gyáván a rést soh'sem lesi.*

*Nála a szó dallá válik;
Szíve soha el nem mállik
A bölcsőtől a halálig.*

*S úgy szereti ezt a földet,
Hol apái sírba döltek;
Hol kamrája soh'se tölt meg.*

*Éhen, fázva, tűrve, ázva,
Él, míg elfér a szűk házba'
Mig onnan a sors kirázza.*

*S menni kell a vas legénynek,
Arany lánynak — alj cselédnek,
Vagy valami rossz egyébként.*

*És a drága székely vérrel,
Idegenben, hitvány bérrel,
Az inség és bűn fecséréll!*

*Fáj a szívem, mig ezt írom,
Leírni is alig bírom,
És szemre nincsen írom.*

*Írom: egy nagy gondolatban
Állam élén forró agyban: —
Ha még tudnánk tenni nagyban.*

*Mikor minden ismeretünk
Annyi csak, hogy van keretünk,
Melyet jó, ha betölthetünk.*

*Nosza állam-építők, ti,
Keretünknek kitöltői!
Itt a mód, nem is költői!*

*Ha akartok tenni nagyot,
Mit ezerév még fönn hagyott;
Vessetek csak székely magot!*

*Meglátjátok, az a keret
Belől egyszer úgy megered,
Hogy kívül vesz uj ezert.*

*Nincs több faj, a mely úgy kiállja,
Mit az idő mér reája,
Mint a csaba unokája.*

*Ha láthatnók a föld végét,
Egyenlítő jégvidékét:
Ki fogadná ott vendégét?*

*Bizony nem más, mint a székely.
Csak tudom, hogy ilyen véggel
Nem lesz baja a vendéggel.*

Dr. Nagy Mór.

A rezervisták.

Irta: Tassi Miklós.

— Indulás. — kiáltá harsány hangon a forgalmi tiszt s a vonat hatalmas füstfelleg közt kirobogott az állomásról. — A vonat egyik osztályában harsány torku legények belekezdenek egy ismerős dalba:

„Verd meg Isten a gőzkocsi kerekét, Hangjukat el-elkapja a szél, elnyeli a vonat dü-

De mi hamar feledjük a nagyokat és még hamarabb megteszszük óriásoknak az epigonokat.

A negyvenes évek férfia volt Bereczki Máté, telve önzetlen lelkesedéssel és tettvágygal. Ide nézzetek korunk kufarai, erre a nemes élet szent tükrére, mely szépnél, igaznál és nemesnél egyebet nem mutat nektek. Nézzetek ide, hogyan és miáltal lesz az ember igazán nagygyá? Nézzétek meg, hogy kicsinyes eszközökkel hogyan alkot egy ember nagy dolgokat? A Bereczki Máté nemes élete erre tanít mindenkit.

Ott született Nógrádmegye Romhány községében 1820. táján. Atyja szegény kőfaragó volt. Nehéz phisicai munkával tartotta fenn magát a család.

Mikor a kis Máté elvégezte a falusi iskolát, gymnasiumba adták, a hol átvergődött — nem a hármások és négyesek Scylla és Charybdisán, de azon szegénységen, melyet a jó módú szülők gyermeke nem ismer. Mert a tehetőségnek akkor is, mint ma a szegénység volt a legnagyobb akadály.

A középiskolát bevégezve, jogász lett Pesten, a hol szintén nevelősködéssel kereste kenyerét. Sikerült bejutnia a gróf Teleki Blanka híres nevelő intézetéhez tanárnak, hol a lángelkű Vasváry Pállal való érintkezés nem maradt hatástalanul a fogékony ifjú lélekre. Hát még az a rendkívüli szellem, a ki ez intézetnek éltető lelke volt: a gróf Teleki Blanka fenkölt, nagy szelleme?

Bereczkit a forradalom kitörése a Teleki Blanka intézetében találta. Maradhatott-e a nagy napokban tétlen, a kibén magyar vér volt? Nem maradhatott, hisz' az ilyent a nemzet megvetése sujtotta volna. Hogy is mondja csak az egykoru népdal:

Magyar lányok, maradjatok pártába,
Igaz magyar nem szoríthat karjába;
Ki honn maradt nem érdemel,
A ki elment, annak nem kell
Feleség.

börgése, de nem is valami jól megy a dal, az éneklők torkát úgy szorítja valami, talán azoknak a fehér kendőknek a lologása, avagy a lobogatók szemében csillogó könyecseppek, avagy mind a kettő?

Abba is hagyják, mert még az ő szemökbe is könny talál szökni, az pedig szégyen lenne rájuk nézve, katonának nem szabad sírni. Igaz, hogy ők csak „Rezervisták“, de uniformis van rajtuk, az alatt keménynek kell a szívnak lenni, mert egy bolondos könyecsepp örökös guny tárgyává teheti az embert, a „Stand“-beliek úgy is gyáva „czibil“-nek tekintik a „Rezervistá“-t.

Odafurakodnak az ablakhoz. Elméláznak, nézik a mind jobban eltűnő város körvonalait, meg-meglobogtatják sapkáikat, bucsut intve szülőhelyüknek. A káplár mosolyogva nézi őket egyik sarokból, olyan nevetségesnek tűnik fel előtte ez a jelenet, pedig egykor ő is úgy tett, sőt könnyezett is mikor berukkolt, de az régen volt, öreg csont már ő, szívé megkeményítette a katonai regula.

— Czibilek vagytok ti még most, nem érdemlitek ezt a szép öltözetet; szólt nevetve a fiukhoz.

Ezek szégyenkezve húzódtak helyeikre. Egy közülük megkeményíti a szívet és rágyújt egy baka miatyánkra, de sehogysem

Végig küzdötte hát Bereczki is a forradalmat s mikor leverték azt, akkor, mint Arany mondja: bujdosott a földi téreken. Bujdosott a hazában; kerülte a golyót és az akasztófát, mely az osztrák hatalom vérszomjas boszójának képében őt is üldözte. Egy Bereczki nevű székelyvel találkozott bujdosásában, a kinek volt ugynevezett Begleitscheinja, a mi nélkül akkori időben még a szomszéd községbe sem volt szabad átmenni. Ez a Bereczki halálos beteg volt és nemsokára elindult arra a hosszú utra, a hová a jó embereknek nem kell Begleitschein; de a hová azok, kik itt a földön élet, golyó és bitó urai, csak nehezen vagy éppen nem juthatnak el.

Haldokolva átadta a Begleitscheinjét a bujdosónak, hogy használja fel és ha tud, meneküljön vele. Így vette fel a bujdosó honvéd a Bereczki nevet, mert eredeti neve nem Bereczky, hanem Banyiczki volt és olyan lengyel családból származott, mely már régen ide telepedett és elmagyarosodott.

Bujdosása közben eljutott Csanádmegyébe Mező-Kovács-házára. Itt Sármezey Antal gazdag földbérlőnél talált menedéket, a ki rábeszélte a bujdosót, hogy maradjon nála és legyen nagyszámu apró gyermekeinek nevelője. Bereczki ráállott és tizenöt évre meg egyeztek. Így jutott el áldásos és tevékeny életének színhelyére, a hol haláláig meg is maradt.

Itt ébredett föl ismét régi szenvedélye a gyümölcsészet és jó sorsa olyan emberrel hozta össze, a ki nemcsak méltányolni tudta a Bereczki nemes törekvéseit, de azt anyagilag is támogatta. A kincstártól bérelt földből tetszés szerinti darabot engedett Bereczki rendelkezésére és ezt be is kerítette.

Ezen a területen alapította aztán Bereczki a maga híres *kísérleti gyümölcsstelepet*, melynek a fajok hitelességére nézve alig volt Európában párja.

Miféle az a kísérleti gyümölcsstelepec és mi

czélja van annak? ezt kérdezheti egyik-másik olvasóm. Azért röviden elmondom ezt is.

A kísérleti gyümölcsstelepec célja és feladata: megállapítani az egyes gyümölcsfajok gazdasági értékét. Vagyis tapasztalatokat szerzünk arról, hogy az egyes fajok fájának edzettsége és termékenysége, gyümölcsének értéke milyen? A kísérleti gyümölcsstelepec másik célja a fajok valódiságának tanulmányozása, mert e nélkül a fajok helyi értékét meghatározni nem lehet. Erre vállalkozott Bereczki és nagy feladatát meg is oldotta. Ma már az alföldi gyümölcsstenyésztő nem tapogat a sötétben, ha gyümölcsfát akar ültetni, hanem előveszi az ő halhatatlan munkáját, mely biztosan kalauzolja a fajok megválasztásában.

Nagy munka volt, a mit Bereczki végzett, hisz' előtte e téren magyar földön még egy kapavágást sem tettek. A gyümölcsészet (pomológia) egyike a leíró természettudományoknak és tegyük hozzá, hogy ennek valamennyi ága között a legterjedelmesebb, a legnehezebb. Maga az irodalma óriási, úgy, hogy ezeket kell csupán könyvekbe befektetni annak, a ki e téren szakképzettségre akar szert tenni. És mit tett ez a szegény ember? A nevelősége alatt összekuporgatott pénzből beszerezte ezeket a drága francia és német szakmunkákat. Mint egy helyen mondá: „A mit megfeszített szorgalommal összegyűjtögethettem, annak mind azon a szent oltáron kellett elégni, melyen egyetlen szenvedélyemnek áldoztam.“ Élete munkáját elégette Pomona oltárán, hogy tudás-szomját kielégíthesse.

A Sármezei által neki felajánlott területen pedig olyan kísérleti gyümölcsstelepecet teremtett, mely harmadfélezer gyümölcsfajból állott, s mely nemcsak a fajok nagy számában ritkította párját, hanem a fajok hitelességében is páratlanul állott Európában. Nagyobbára fajfákra voltak elhelyezve a fajok, vagyis egy nagyobb fára 30—40 fajt

áll pufók piros arczához, abba is hagyta még a közepén.

— Nem a becsületes, jámbor arczodhoz való az öcsém, szólt a káplár, jobban értek én ahhoz s meg is mutatja. Rögtönöz oly kacskaringós imádságot, hogy az ablaküvegek csak úgy ropognak, recsegnek, a mint a törgelemes szavak elhangzanak. Kanász lehetett valamikor.

— Ez már beszéd káplár uram szólt meg egy halvány képű fiu.

— Bizony öcsém, mikor én elkezdek kommandérozni az execzir placzczon, a kaszárnya udvarán sétáló poszt is utána csinálja, azt gondolván, neki szólnak. A brigadéros meg is dicsért, mikor itt volt. De tudjátok is, mit tesz az! Ti csak bakancsba öltözött czibilek vagytok, kiknél a század suszterje is különb katoná, pedig az csak az árat tudja forgatni. No de majd kiabrikollak én benneteket, tudom meglesztek velem elégedve. Meddig is lesztek veletek? Csak 14 napig. Nem sok, de épen elég!

— Szebben hangzott a káromkodása, szólt az előbbi sápadt fiu.

— Hánybeli vagy öcsém?

— Ötbeli.

— Hát te?

— Hárombeli.

— És te?

— Kilenczbeli.

— Te ugyan már jó régen tanultad a „hapták“-ot, azt hiszem, el is felejtetted.

— Hányan is vagytok?

— Tizenketten!

— Itt csak tizenegy van, hát a 12-ik?

— Az „ur“ oda kin van szólt vihogva egy.

— Miféle ur? Van is itt ur! Egyforma bundás mind. Hívd be, itt a helye.

— Bementem, szivemben végtelen keserűséggel eltelve. Meghúzódtam egy sarokban. Ezerféle gondolat gyötört. Szerettem volna összeszidni azt a pufók képű káplárt, goromba nyegle szavaier, de beláttam, igazsága van. Katonáéknál nincs kivétel, egyforma mindenki s ez van jól.

Elynomtam szivem keservét.

Rágyújtottam egy szivarra. Megkináltam a káplárt is.

Elfogadta.

Odaült mellém. Kérdezősködött egyről-másról, de egy kicsit illedelmesebb hangon. Megkérdezte, miért nevezett engem egy társam „ur“-nak. Megmondtam. Ettől kezdve ő is urazott.

— Mert tetszik tudni tiszteltem én a tanítókat. Hálával emlékszem meg mindig az én szegény öreg tanítómról. Isten nyugtassa békével. Nem is vagyok én olyan rossz

is ráoltott, hogy a kis területen sok fajt tanulmányozhasson. Mert a faj tulajdonságait éppen olyan tökéletesen lehet tanulmányozni egy ágon, mint egy önálló gyümölcsfán.

Ezt a sokféle gyümölcsfajt nagybárára külföldről szerezte be, még pedig a leghitelesebb forrásokból. Így kötött aztán ismerettséget korának legnagyobb gyümölcsészeivel, a német gyümölcsészet nagy apostolaival: Oberdick szuperintendenssel, és Lucas Edével, meg a francia André Leroyval és Thomas-val, kik őt barátságukkal tisztelték meg:

A németeknek legtekintélyesebb folyóirata a Pomologische Monatshefte közölte az ő arczképét és életrajzát, elhalmozva magasztalásával a magyar szaktársát. Az is jellemző, hogy a német folyóirat mi uton jutott hozzá az arczképhez és az életrajzi adatokhoz? Oberdicknek ugyanis feltűnt a magyar ember nagy képzettsége és rajongó szeretete a gyümölcsészet iránt, azért azt írta neki, hogy nagyon szeretné birni az arczképét és életrajzi adatait. Bereczki elküldötte arczképét egy levél kíséretében, Oberdick pedig átadta Lucasnak, hogy a „Verdinstvolle Pomologen“ című rovatba közölje. Mennyi szerénység ebben a levélben! Egy nagy ember a ki nemcsak itthon, hanem még a külföldön is el akarja rejteni az értékét, az érdemeit. Pedig itthon egészen fölösleges, mert Magyarországon a tehetséget és az érdemet nem nagyon szokták észrevenni.

Erre egy igen jó példát mondhatok éppen Bereczki életéből. Egyik magyar gyümölcs-tenyésztőnknek feltűntek az ő nagy szakképzettségéről tanuskodó cikkei a Pomologische Monatshefte-ben s azért tudakozódott a folyóirat szerkesztőjénél, hogy ki legyen és hol lakik az a magyar nevű ember, aki Bereczki név alatt ír a lapjában? Lucas felvilágosítása után az illető Bereczkihez fordult, elbeszélve a felfedezés történetét. Ekkor írta Bereczki ennek az embernek: „Nem csodálom, hogy ilyen kerülő uton jutunk ismeretségbe, mert

a magyar csak akkor hajlandó észrevenni a honfitársát, ha már a külföld is észrevette.“

Nagy érdemeket szerzett a magyar eredetű gyümölcsfajok összegyűjtése körül is. Ő tanulmányozta és ő írta le a Nemes-sóvári, Pázmán, Daru, Beregi sóvári almákat és még egy egész seregét a magyar föld szülte nemes alma, körte, szilva és cseresnye-meggy fajoknak.

Magyetéssel is szaporította a hazai gyümölcsfajokat, nevezetesen ő nevelte magról a Pétery Károly almát és a felséges Dániel szilvát. A külföld csak általa tud magyar gyümölcsfajokról, magyar gyümölcsészetéről.

És még ezzel sem érte be ez a fáradhatatlan ember, hanem látva nemzetünknek a gyümölcsészet irodalmában való elmaradottságát, elhatározta, hogy magyar szakmunkákkal gazdagítja irodalmunkat. Tollat fogott és megírta a „Gyümölcsészeti vázlatok“ című vastag, négy kötetes munkáját, melyhez fogható lelkiismeretes szakkönyv talán még a külföldön sincsen. Ebben van leírva az a számtalan magyar gyümölcsfaj is, melyeket ő kutatott föl a haza minden zugában. Örök becsű munka ez, melyet méltán nevezett boldogult Törs Kálmán a gyümölcsészet szentírásának s melynél értékesebb emléket nem állíthatott volna a nagy ember magának. Hisz mindenki csak azzal és az által lesz nagygyá, a mi benne igazán nagy. Bereczki nagysága pedig ebben a könyvben tündököl teljes fényében.

Elvitte ő a kész munkája kéziratát a földmívelési ministeriumba; tiszteletdíjat nem kívánt érte, csupán azt kérte, hogy államköltségen adják ki. *És mit gondolnak önök, volt ebben az apaállatos ministeriumban legalább annyi magyar királyi ész, hogy ennek a munkának a nagy horderejét felismerjék?* Szégyen kimondani, nem volt, de hisz hogy is lett volna, hiszen egy Bánffy Dezsőnél nem sokkal szélesebb látkörű halandó volt a földmívelési miniszter: a körhajas Szapáry Gyula. Bereczki hát kiadta a neveléséből

összekuporgatott pénzen a nagy munkáját. Az első kötet első kiadása, mint ő mondá, szöszön-boron elkelt, de a magyar közönség az első kötetből megismerte őt és pártolásával lehetővé tette a következő kötetek megjelenését. Sőt megérte azt az örömet is, hogy az első kötetből második kiadást is rendezzen sajtó alá.

A 15 esztendei nevelősködés leteltével Bereczki kezébe vette a vándorbotot, hogy bucsut mondjon kedves tanítványainak és a családnak, mely neki otthont és menedéket adott. De a nemes lelkű Sármezei Antal, a ki időközben barátja lett a nevelőjének, kivette a vándorbotot a kezéből. „Maradj csak itt közöttünk és folytasd, a mi hazánk javára itt elkezdetted“, így szólott Bereczkihez. Az egész család kérésére végre meghajlott a büszke ember; maradt és haláláig ott folytatta a mit ott kezdett. Legyen áldott azért a Sármezey Antal családja, hogy a bujdosónak menedéket, otthont adott. Mert a siker csak félig a Bereczkié. Rész illeti abból azt a nemes szívű embert is, a ki lehetővé tette, hogy barátja nagyot alkothasson.

Élete utolsó éveit a Tisza kormány aljassága megkeserítette. Mindnyájan átéltek azt a korszakot, melyet e kiaszott lelkű emberről neveztek el s melyben korrumpálni kellett a nemzetet, egy nyumoru grófi koronáért. Mindnyájan tudjuk, mennyi erőszak és mennyi üldözés fűződik a Tisza-féle választásokhoz s ezektől nem menekülhet senki, ha csak elérhette e gonosz lelkű ember keze. Ugy Sármezey, mint Bereczki erős ellenzékiek voltak s mert Sármezey kincstári földeket bérelt, éreztették is velök hatalmukat. Mikor a mező-kovács házi kincstári birtokok eladására került a sor, Sármezeytől nem olyan vételért követeltek, mint a kormánypárti bérlőktől, de olyan mesés összeget, hogy azt józan emberi számítással meg nem adhatta, ha csak a családját tönkre tenni nem akarta. Készültek hát elhagyni Kovács-házát s természetesen a gyümölcsöstelepet is.

ember. De hát ezekkel a parasztokkal úgy kell beszélni, nem értik a szép szót.

— Gsak meg kellene próbálni.

— Próbáltam már, kinevettek, nem volt semmi fegyelem köztük. Szigorúság kell ezeknek, még pedig nagy.

Ettől kezdve együtt társalogtunk. Egyik állomás a másik után jött. A kedv folytonosan növekedett.

A harmadik állomásnál már dévajságban csapott, megindult a dal, a tréfa, mindegyik méltó a bakauniformishoz. Feledve volt a családi tűzhely, a szülei hajlék, az ölelő karok, a fájló bucsucsók nyomait letörölték a szilaj jókedv kifakadása. Ilyen hamar felejt az ember!

Egyik állomáson csinos barna menyecske szállott fel. Közénk került. Most már teljesebb volt az öröm. Közrefogták, csintalanokdaltak vele, ölelgették, hiába szabadkozott, hiába igyekezett szabadulni az ölelő karokból a másikba szaladt; közbe-közbe czuppanós csókok is csattantak, mire rendesen felelt a visszhang, a kis menyecske gyors tenyere.

A vonat megállott. Füstös, barna fiuk jöttek hónuk alatt hozták szerszámaikat. — Örömrivalgás fogadta őket. Vállakra emelték, hiába tiltakoztak rugdalózó lábakkal a

megtiszteltetés ellen. A kis menyecske felhasználva a zavart, kiosont, más csendesebb helyet keresett magának.

— Huzd rá more, kiált a halavány képű fiu.

— Én kontras vagyok, az öcsém prim trombitát fú.

— Halljunk egy „hapták“-ot!

— No öcsém, vedd elé, hátha megkeresük az uti költséget.

Lassan előkerül a tokjából a trombita, belefú tele tődövel a barna zenész, orcája kidomborodik, szeméi kidagadnak, a mint rázendíti:

„Házunk előtt mennek el a huszárok,
Édes anyám én is közéjük állok.“

S megzendül hozzá a kíséret is, harsány, fűlsiketítő hangon. A szemekben felvillan a tűz, örömkén ég, a sápadt arc kipirul, szűk lesz a „kitli“, dagasztja az öröm, a büszkeség, pedig mindannyian bakák, narancs-szinhajtókás, sárga pitykés hires Bayer bakák. De oly jól esik magukat visszagondolni a legénykorba, midőn sorozásra mentem s ezt a dalt dalolták biztatónak aggódó, siró édes anyámnak.

— Most jó kedvök van, mondja a káplár hozzám fordulva, de meglássa kérem, hogy össze fognak esni holnap, az első mars után s az egész 13 nap alatt szavuk is alig lesz.

— Magam is azt hiszem. Hadd mulassanak, hadd higgyék, hogy övék a világ, jól van ez így, bánatukat fojtják ők az erőltetett vigságba.

A nóta folyt tovább. Egyik a másik után Szegény cigányokról csak úgy csurgott az izzadság. Nem lehetett nekik abbahagyni, most kerekedett kedve két fúrge bakának ropogós-kopogós csárdás tánczolásához. Fújták tovább. Az alkonyodó nap vérpiros sugarait odaövelve az ablakra, biztatva a dévaj legényeket.

... Leszállt a nap, mire megérkeztünk állomáshelyünkre. Fáradtan heveredtünk le a kemény „strózsák“-ra. Csend volt, mélységes csönd. Szivaromból lomha füst karikákat fujva átgondoltam a napi eseményeket s felmerült lelkemben a holnapi nap minden izgalmaival, fáradalmaival. Az álom nehezedett szempillámra, a szivar kiesett kezemből, felrezzentem rá s úgy tetszett, mintha halk, elfojtott zokogást hallanék közelemben. A káplárnak igaza volt. Még el se jött a másnap, már is oda a kedv. S a kinek legjobb kedve volt, az a halvány képű fiu, az est beálltával már siratja keserves helyzetét.

— Csak czibil a „Reverzista!“

H I R E K.

Bereczki 70 év sulyával a vállain, megint készül kezébe venni a vándorbotot, készül annak a kis földdarabnak az elhagyására, melyet szentté tett előtte a hazájáért folytatott munka. Szerencsére Törs Kálmán, Uray Imre és mások, kik ismerték a Bereczki munkájának az értékét, felszóltak az országházban, szemére vetvén Szapárynak, hogy megsemmisíti azt az egyetlen gyümölcsstelepünket, melyet egy magán ember szenvedélye és kitartása létesített, holott a külföldön államköltséggel, nagy áldozatokkal létesítik és tartják fenn azokat. A négy miniszteri tárczát végig gázolt körhajás zseni, ki nagy valószínűséggel ekkor hallotta életében először, hogy van a világon kísérleti gyümölcsstelep is, leküldötte az ő végzett földesurból államtitkárrá előléptetett barátját, Fehér Miklóst Mező-Kovácsházára. Fehér Miklós egy nagy tél után járt ott s látva a fagykár után az elaszott ágakat, úgy nyilatkozott, hogy ez az egész telep nem ér egy hajtófát. Ez információ folytán megint kerülgette az elárverezés veszedelme a gyümölcsstelepet, de elvégre megint közbelépett boldogult Törs Kálmán és nagy nehezen kiszékesztette, hogy a telep területének háromnegyed részét egy hozzávaló épülettel Bereczki mngvehesse. Ugy van! Magyarország nem tudott öt hold területet adni Bereczki Máténak. De mert az állam területére helyezte a kincseit, kormányaink üldözésének czéltáblája lett. És én nem tudok elkeseredés nélkül gondolni ez aljasságra. S ha van a mi kibékít a föld kihülésének gondolatával, úgy az nem más, minthogy ekkor rajta a Tisza-féle koronahajhászfaj nem tenyészhetik!

Utóbbi időben nagy oltógaly üzlete volt, mert hiteles fajokért mindenki hozzá fordult. Az ebből szerzett pénzt kamatoztatta és több ezer forintot hagyott a természet tudományi társulatnak olyan föltétellel, hogy ez összeg tökesített kamatait magyar gyümölcsészeti munkák kiadására fordítsák.

A Sármezeyek, miután a kovácsközi pusztát az állam eladta, Battonyára költöztek s Bereczki követte ide őket, mert egyedül Kovácsközben nem maradhatott. A nagylelkű ifj. Sármezey Antal itt szintén felajánlott Bereczkinek egy nagy darab területet, hogy ide telepítse át a kovácsközi gyümölcsös kincseit, a mi meg is történt. Itt érte őt utól a halál 1896-ban.

Ha valakiről, róla méltán elmondhatjuk, hogy: „szelid volt élte s úgy vegyültenek benne az elemek, hogy felkelhetett a természet s a világnak mondható: ez férfi volt!”

Nyugodj jó öreg a hazaföld kebelében, melyet önzetlenebbül mint te, soha senki sem szeretett!

Álmodjál azokról, a mik oly kedvesek valának életedben, álmodj lomb- és virág-fakadásról; álmodj honfi szívek fellángolásáról és hazádnak boldogabb jövőjéről!

Ne félj attól, hogy nevedet elnyeli az enyészet, mert te munkás és önzetlen valál. Az emberben pedig csupán az önzetlenség az, a mi halhatatlan, a többi rész, mint a salak, a halálban lefoszlik rólunk!

Cassiodorus.

— **Kun Bertalan** ev. ref. püspök ma délután Szendrőbe utazik s holnap, azaz vasárnap délelőtt a szendrői ev. ref. egyház ujonnan épített templomát ünnepélyesen föl-avatja.

— **Személyi hírek.** *Hentaller* Lajos országgyűlési képviselő tegnap, rövid ideig városunkban időzött. — *Dr. Tarnay Gyula* alispán és *Soltész Nagy Kálmán*, kir. tan. polgármester vármegyei és városi ügyek elintézése végett Budapestben időznek.

— **Katonai hír.** *Báró Branca Miksa* bajor kir. kamarás, a 2. nehéz lovasezred első hadnagya Münchenben, a bajor regens herceg, *Luitpold* főszárnysegédének fia néhány napot itteni barátainak látogatása végett városunkban időzött.

— **Eljegyzés.** *Wagner Mihály*, a „Wagner és Szelényi” könyvnyomdaczég tulajdonosa, lapunk kiadóhivatalának főnöke e hó 10-én tartotta eljegyzését *Göbl* Juliska urhölgygyel, *Göbl* Jakab szatmári kereskedő, gőzmalom, szeszgyár-tulajdonos és népbank igazgató szép és műveltlelkű leányával Szatmáron. A szerelemzötte szép frigyhez zavartalan boldogságot kívánunk!

— **Bucsu-estély.** *Herman Hugó*t, a diósgyőri vas- és aczélgyár cz. főfelügyelőjét a krompachi vasgyár műszaki igazgatójává választották. *Herman Hugó* új állását már el is foglalta. A vasgyári tisztviselők a távozó főfelügyelő tiszteletére szerdán este bucsu-estélyt rendeztek, s csütörtökön új állomására utazott. Teljességgel nem értjük, hogy a kormány oly kitünő szakembert, mint *Herman Hugó*, miért engedett eltávozni?

— **Hivatal-vizsgálat.** *Paksy* kassai kir. főügyész a jövő hét folyamán városunkba érkezik, hogy az itteni kir. ügyészséget inspicziálja.

— **Halálozások.** *Práger Mór* a *Weissberg* A. czég derék könyvelője s a kereskedelmi betegsegélyző pénztár igazgatóság tagja életének 36-ik évében elhunyt. — *Groszman* Lipótné életének 27 ik évében jobb létre szenderült. Béke poraikra.

— **Gyászhir.** A *Bárczay*-családnak gyásza van. *Bárczay* Oszkár cs. és kir. kamarás, a magyar tudományos akadémia titkára f. hó 12-én hosszas szenvedés után meghalt. Béke poraira!

— **Ag. hitv. ev. egyházkerületi gyűlés Miskolcon.** A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület ápril 14 és 15-én tartotta közgyűlését Miskolcon. *Zelenka Pál* püspök és *Szent-Iványi Árpád* elnöke alatt. A rendkívüli gyűlés első és főtárgya volt, bold. Péchy Tamás volt egyházkerületi felügyelő felett emlékbeszéd megtartása, melyet az egyházker. főjegyzője *Glauf Pál* rimaszombati lelkész és főesperes oly elragadó szónoklattal tartott, megjelenvén azon a boldogult özvegye és fia s azonkívül a kerületi kiküldöttek mintegy 140 en. Ezután kitézetett a kerületi felügyelő választását illetőleg a szavazatok beadására, valamint azok felbontására és a beiktatásra vonatkozó határidő, mely utóbbi július hó 22-ikén fog eszközöltetni. — A hangulatból bizton lehet következtetni, hogy az új kerületi felügyelő, vagyis Péchy utódja *Szent-Iványi Árpád* leend, ki egyház- és hazaszeretet által maradandó érdemeket szerzett e téren s ki valóban rátermett ezen bizalmi állásra. Pénteken folytatódott a közgyűlés, melyen a napi renden lévő fontos tárgyak bonyolítottak le. Csütörtökön délelőtt közbejött, este pedig közvacsora volt, melyen 80—100-an vettek részt. Pénteken délelőtt a közgyűlés bezáródott és a távolból idejött kedves vendégek körünkől eltávoztak.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye *Tóth* Dániel esperes és báró *Vay* Elemér gondnok elnökelete alatt e hó 21-én tartja tavaszi rendes közgyűlését Szirmán.

— **Színészet.** A sátoralja-ujhelyi színházat a tavaszi évadra *Tiszay* Dezső miskolci színgazgató nyerte el. Az előadások sorozatát tegnap kezdték meg *Varney* operettjével a *Kék asszonnyal*; ma pedig *Thury* Zoltánnak *Suzanne* című dramolettje kerül színre.

— **A miskolci mezőgazdák** társas-egylete elhatározta, hogy minden hónapban felolvasó-ülést tart. Az első felolvasás husvét első napján délután 4 órakor volt, a mikor is *Csorba* József az egylet elnöke tartott szép és tanulságos felolvasást a „Paraszt és nemes 1848 előtt” és „a miskolci gazdálkodás”-ról. A felolvasást a nagy számban összegyűlt tagok nagy élvezettel hallgatták s a felolvasás végétével az elnököt lelkes ovációkben részesítették.

— **Bezárt iskola.** A perecesi bányatelepen a difteritisz nagy mértékben szedi áldozatait. Eddig közel 20 megbetegedés és hat haláleset fordult elő. *Dr. Tarnay Gyula* alispán rendelete folytán az iskolákat a járvány megszűntéig bezárták.

— **Még egy csőd.** A miskolci kir. törvényszék *Hashó* Károly ózdi kereskedő ellen a csődöt elrendelte. Csődbiztos *Póts* Endre kir. törvényszéki bíró, tömeggondnok *Vattay* Bertalan ügyvéd; bejelentési határidő június 30; felszámolási határidő július 28.

— **A nyomor.** Egy elzülött ember állt tegnap a bíróság előtt. Kiolthatatlan szenvedélye: az ivás, a legnyomoruságosabb állapotba kergette. Megpróbálkozott mindenféle foglalkozással, de mindenünnen elkergették. Volt irnok, csendőr, vasutas és tudj' a jó ég, mi minden.

Golda János a neve a nyomorult embernek, ki számtalan lopást követett el.

— Járt az iskolába? — kérdi az elnök.

— Igen, hat gimnáziumi osztályt végeztem.

— Hol lopta a tárgyakat?

— Nem tudom.

— Tudja, hogy nem szabad lopni?

— Tudom.

— Hát akkor miért lopott?

— *A nyomor* miatt. Ez kényszerített a bűnre.

— Van valami betegsége?

— Igen. *Alkoholista* vagyok.

Az ügyész védbeszéde után elnök kérdi: — Hallotta az ügyész ur indítványát; van-e valami mondani valója?

— Igen! Arra kérem a kir. törvényszéket: legyen tekintettel a *jövómre*.

Elnök: Azt maga rontotta el.

Golda Jánost két évi fegyházra ítélte a bíróság.

— **Két bárány meg egy borjú.** *B. Szemán* János és *Petercsák* György mező-keresztési lakosok szomszédok voltak. Nem jó szomszédok, a mit bizonyít ez is:

— Magok szomszédok, ugy-e? — kérde *Ortvay* elnök.

— Az *Urísten* örizzen meg bennünket ilyen szomszédtól — mondá kenetteljes hangon *Petercsák*.

— Én is amondó vagyok — erősítette *Szemán*.

Igy hát nem csoda, hogy *Szemán*nak és *Petercsák*nak egyéb dolguk sem volt, mint egy kanál vizet keresni, melybe egymást gyöngéden belefúllasztanak.

A múlt hónapban *Petercsák* György két báránya és egy borjúja valahogy a *Szemán* udvarára tévedt. Természetes, hogy *Szemán*nak az első dolga az volt, hogy az ártatlan állatokat erős zár alá helyezte.

Petercsák kereste mindenütt jószágát, de eredménytelenül. Másnap tudta csak meg, hogy az ő kedves és jóakaró szomszédjánál vannak.

— Adja ki az állataimat — szólította meg tisztességesen *Szemánt*.

De az rá sem hederített, hanem éppen szekeren ülve, tovahajtott. *Petercsák* elment a községi bíróhoz és előadta ügyét-baját. Azonban a falu esze is hiába járt *Szemán*nál:

— Hozza ide a 38 frtos váltómat, a mi nála van: akkor viheti birkáit — üzentette szomszédjának.

Petercsák erre nem volt hajlandó. A megbecsült 20 krnyi káron kívül még hajlandó 80 krt fizetni, de többet nem. Szemán sehogyssem akarta belátni az igazságot. Csendőörök közbenjöttével végre kieresztette az állatokat.

Ekkor Petercsák rendkívül dühös volt a méltatlan eljárás miatt és haragjában oda kiáltotta Szemánnak:

— Zsivány! Gazember!

Ennek következtében Szemán zsarolás kísérlete, Petercsák becsületsértés miatt került a vádlottak padjára.

Szemán János 2 hónapi fogházat, Petercsák György ötven forint pénzbírságra ítéltetett.

— **Oriási tűzvész** pusztított szerdán Szikszon A Galeczky-féle henger- és gőzmalmot pusztította el a veszedelmes tűzvész. A kár 35.000 forint.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Miskolczi keresk. ifjusági egyesület“ úgy a „Kereskedelmi betegsegélyező egyesület“, valamint minden egyes résztvevő, kik felejtethetetlen, Istenben boldogult, szeretett férjem **Práger Mór** végzettségén megjelentek s engem fájdalommal vigasztaltak, ez uton fogadják hálás köszönetemet. Miskolcz, 1898. ápril hó 14. én. Özv. **Práger Mórné.** szül. **Littauer Ida.**

— **Tisztek és Asszonyok.** Ily czimen **Farkas Emődtől** Bartalits Imre budapesti könyvkiadó cég kiadásában egy csinos és a jó hírű czégnak becsületére való izléses kiállítású könyv jelent meg. A 144 oldalra terjedő csinos kötet ára 60 kr. A kötetben levő elbeszélések könnyen és modern hangon vannak írva. Olyan olvasmányok, a minőket a mai olvasók szeretnek. A tiszt urak pajkos szerelmeskedése, az asszonyok könnyűvérűsége csiklandósan vannak tárgyalva. Az íróban, ki már e modorban több kötetet lépett fel, sok ötlet van. A ki a könnyebb fajta és az érzékre is ható jól megírt elbeszéléseket szereti, az mulatságát fogja találni a kaviárban sem szűkölködő könyv olvasásában.

— **Valódi Stollwerk Chocoládé,** a legjobb Chocoládé 1 szelet 6 kr. Kapható: a **Megay** czukrászdában és annak fióküzletében Erzsébettér, a gőzfürdővel szemben. Ugyanott 1 finom dió-torta 1 korona.

Közgazdaság.

Esdő szavak az anyákhoz, hazai gyümölcsészetünk érdekében.*)

Anyáknak írom e sorokat.

Hazai gyümölcsészetünk érdekében, egy új hatalom előtt akarok esdő szót emelni, mely hatalom a hősök korszakában Görög-honnak Leonidásokat, Rómának Grachusokat, Magyarhonnak Zrinyieket tudott nevelni; mely képes, — elszórtan is, — egyes családok kebelébe, varázs ujjával a menny boldogságát lehozni s mely, ha egyesülne: Isten legszebb paradicsomává változtathatná át ezt a szegény, ezt a kedves magyar hazát.

Hazám dicső leányai! használjátok fel azt a nagy, azt az ellenállhatatlan hatalmat, melylyel a természet kegyes istene felruházott benneteket. — Emeljétek gyöngéd karjaitokra ezt az árva ügyet, hazai gyümölcsészetünk elhanyagolt ügyét!

Lejárt a hősök korszaka. Hősök most az ágyuk és a gólyószórók.

Az egyéni vitéség, mely hajdan csodákat mivelt, tehetetlenségre van most kárhozthatva.

A csaták vérmezéjén gyermekeitek elől, kiket vitészségre tanítanátok ágyuk gólyószórók ragadnák el a dicsőség babérkoszorúit! Tanítsátok gyermekeiteket szeretetre, a természet szent szeretetére!

Ha a természet szeretetére megtanítottátok kedveseiteket; sziveikbe ojtottátok ugyan-

*) Bereczki M. „Gyümölcsészeti vázlatok“ czimű munkájából.

akkor a szabadság és hazaszeretetét, az erénynek, a szépnek és jónak szeretetét is!

Az az anya, a ki gyermeke szívébe a természet szeretetét beojtotta, mesés kincsek birodalmával ajándékozta meg szülöttét; olyan kincseket ad annak, melyeket az idő vas foga sem emészthet meg, melyek azt boldogítva kísérendi végig az élet utain.

Hazám lelkes leányai! ajándékozzátok meg gyermekeiteket eme kincsekkel, a természet szent szeretetének boldogító érzelmeivel!

Karoljátok fel hazai gyümölcsészetünk ügyét! Szeressétek, ápoljátok a gyümölcsészetet!

Nemes czélotokhoz, — gyermekeitek szívében a természet szeretetét fölbresztetni — legbiztosabban elvezet benneteket a gyümölcsészet.

Olvassátok a gyümölcsfa-tenyésztésről írt munkákat! Olvassátok és gyamolítsátok tömeges pártolástokkal a szaklapokat, melyek tért nyitottak a gyümölcsészet irodalmának is!

Ne gondoljátok, hogy a gyümölcsészet egy rideg, egy száraz tudomány, melyben csak egy-két életunt férfi találhat örömet, szórakozást!

A gyümölcsészet egy olyan költészet, mely egyik karjára a szépet, másikra a hasznost öleli föl; költészet, mely évenként megújuló élvekkkel, örömmel és hosszú élettel szokta jutalmazni ápolóit.

Van Mons, az újabbkori gyümölcsészet apja, ki a gyümölcsfák magvetés általi nemesítésének rendszerét föltalálván, halhatatlan érdemeket szerzett magának az emberi nem boldogítása körül, 77 éves korában halt el.

Oberdieck, a jelenleg élő gyümölcsész legkitünőbbike, 81 éves kora dacára saját kezével metélgeti most is a nála megrendelt ojtó-vesszőket; saját kezével írja föl a jegy fűcskára ezen vesszők mindenikének hiteles fajnevét.

Urbanek, hazai gyümölcsészetünk nesztora, 80 évet meghaladt kora dacára is folyvást gyönyört talált a gyümölcsészetben; még csak néhány évvel ezelőtt is lélekemelő epizódot beszélt el a „Kertész Gazda“ róla. Nem száraz, nem rideg tudomány tehát a gyümölcsészet, mely 80 éves embereket is tud lelkesíteni: érdemes az a Ti figyelmetekre is; érdemes az minden élő ember figyelmére!

A gyümölcsészet édes testvére a szobrászatnak és a festészetnek.

A szobrász életet ad a durva kőnek. A festész megeleveníti a durva vásznat. A gyümölcsész, midőn egy vad fát nemesít, merész kézzel a teremtés művébe avatkozik; magát az áldott természetet, magát a szép természetet, teszi áldottabbá, bájolóbbá maga körül.

A gyümölcsész elvetvén a nemes magot s ápolván a kikelt csemetét a szenvedély kintartó szorgalmával, midőn évek múltán egy új, a természetben még nem létezett, jeles gyümölcsöt ad az emberiségnek, nagyobb dicsőségre, halára érdemes, — mondja P. Wilder marsal, — mint ama hadvezér, a ki véráztatott földön a legdicsőbb győzelmet aratta.

Ha Belgium és Franciaország leányai lelkesedni tudnak a gyümölcsészet ügyéért; mért ne tudnátok Ti, hazám lelkes leányai!

Lehetetlen az, hogy Ti hidegen tudnátok maradni ama dicsőség hallatára melyet a gyümölcsészet mezején a belga Grégoire-család kivívott magának, mely jeles gyümölcsfajokra ruházta át minden egyes tagjának nevét, maholnap az öt világrészben mindenütt ismeretessé lesz. — Igen; ismeretessé és halhatatlanná!

Szeressétek a gyümölcsészetet! Pártoljátok a gyümölcsészet irodalmát! Fogjátok kezét velünk, kik oda törekszünk, hogy isten legékesebb virágos kertévé változtassuk át ezt a kedves Magyarhazát!

Mily boldogság lenne egykor, magunkénak nevezhetni azt a szép hazát, melynek hegyoldalait és völgyeit, halmait és síkságait a Ti hatalmas szövetségtek a legnemesebb gyümölcsfák millióival népesítené be!

Mi kívántatnék ehhez egyéb mint, hogy az egyik vetné a legnemesebb gyümölcsök legépebb magvait s azok csemetéiről időjártával új, nemes fajokkal lepné meg a világot; mások és mindnyájan eltanulván az ojtásnak oly egyszerű, könnyű, épen a Ti finom ujjaitokhoz illő fogásait, ezer számra nemesítené a vad magoncokat?

Akkor ama pusztta téreken, hol most csak az árva pacsirta ad néha-néha egy-egy félnék hangot, teremtő kezeitek nyomán virágzó és gyümölcsöző fák erdeje támadna, hova eljönne az éneklő madarak sokasága hangos énekével dicsérni a ti áldásos munkátokat!

Szeressétek a gyümölcsészetet, mely a ti gyermekeiteknek, a ti unokáitoknak és a ti unokáitok unokáinak életét igyekszik édesebbé, boldogabbá tenni!

A gyümölcsészet egy áldással teljes tudomány; olyan mint a szeretet vallása, mely nem egyes népeket, hanem az egész világot törekszik boldoggá tenni, keblére ölelni.

Szeressétek magatokat is, tanítsátok meg gyermekeiteket is szeretni az önzetlen szeretet eme hálás tudományát, a gyümölcsészetet, mely a vele foglalkozók kedélyét éppen úgy megnemesíti, mint megnemesíti az ojtás a vad fát!

Egy rövidke, de való történetet mondok el tinéktek. — Ismertem egy anyát Nógrád-vármegyében, a ki férjével együtt nehéz kézi munkával tartotta fenn családját, mely két fiuból állott.

Ez az anya értett egy keveset a gyümölcsfák nyári ojtásához; értett egy keveset a faültetéshez is.

Szöllejében és háza körül ültetett különböző időben érő, különféle fajú gyümölcsfákat.

Elszórtan a gyümölcsmagvakat a szőlő sorai közé, s tavaszi kapaláskor, midőn kikeltek, nem vágta ki azokat, melyek a sorok közében alkalmas helyen keltek ki; hanem karócskával megjegyezve hagyta növekedni.

Midőn az így meghagyott csemeték kellő magasságra felnövekedtek; úgy június közepe táján, mind beojtogatta őket.

Egyik fia, ki anyját határtalanul szerette s többnyire mellette sürgölődött, ott szemlélte gyakran: hogy bánik el anyja az ilyen vadfákkal, hogy azokat nemes gyümölcsfákká változtassa.

Nyolcz-tíz éves lehetett a fiú; kezdett gondolkodni.

Csudálkozott, hogy a forró napban, félóra járásnyira sem restellett anyja elmenni egy-egy nemes galyért; midőn pedig csak néhány lépésnyire, szomszédjok szöllejében, ott volt egy termékeny körtefa, mely évenként roska-dozott a szép fontos körték alatt!

Többször kérte anyját, hogy ojtana már a fontos körtéről; de anyja csak azt válaszolta mindig: „Szép az fiam; mert nagy; de a mily nagy, oly rossz.“

Egyszer azonban, midőn fia nagyon unszolta őt, egy gondolat villant meg agyában.

Jól van, fiam! mondá: Itt egy szép vad körtéfácska; éppen oly nagy, mint te. Legyen e fa egészen a tiéd: ojtsd be ezt te magad! Ha már éppen rossz is a fontos körte: legalább örülj annak egykor, hogy azt te ojtottad.

A fiu, ki anyjától az ojtás egyszerű fogásait könnyen eltanulta, beojtá a kis fát remegő ujjakkal.

Alig várta, hogy mi lesz az eredmény? Naponta huszszor is megnézte kis fáját; éjjel-nappal ott lebegett az folyvást, lelke előtt; látta álmában kihajtani, látta terebélyes fává növekedni.

Mintegy két hét múlva azon vette észre, hogy a kis, nemes szem nagyobbodni és duzzadni kezdett.

E látványra arczába szökött a vér; szemei megteltek örömkönnnyekkel; szíve hangosan dobogott s alig fért meg a kised kebelben.

Egy hur rezdült meg ekkor szívében, mely bűvös hangjával egész lényét át meg átváltoztatta. Valami kimondhatatlan édes érzet szállta meg valóját.

Nem sejté még ekkor, hogy a mi ezt okozta, az a természet szeretetének első ébredése, az a gyümölcsészet kegyes istennőjének, Pomonának első csókja vala.

Munkaszeretettel, megnevesült szívvel fölfegyverkezve kijárta a fiú aztán iskoláit. A 48-49-iki szabadságharcz már mint ügyvédjelöltet találta őt. Lelkesedve fogott ekkor fegyvert hazája fenyegetett szabadságáért, barátival együtt.

Tudjátok, mi történt?

Barátai vagy a csaták vérmezején hullottak el mellette reménytelen harczban vagy a haza vesztett ügye fölötti kétségbeesés gyilkolta le őket!

Az ő szive is vérzett; az ő szemében is könyeket fakasztott a fájdalom, hona szabadságának bukásán, melyet szívesen mentett volna meg életével; az ő lelke is sirt a sok veszteség miatt, mely őt legjobb barátinak halálával érte: de neki volt egy őrző angyala, mely nem engedte, hogy bánata tengerében elmerüljön.

Szívéről a vért, szemeiből az égető könyeket letörölte a gyümölcsészet kegyes istennője.

Bujdosnia kellett. . . .

A merre elhaladt; nemes gyümölcsfákkal jelölte meg útját s áldás kelt nyomában.

Áldás kelt nyomában, mely megédesíté neki a bujdosás keserű kenyerét.

Anyja, — a ki ekkor még élt, — nyolcz évig siratta elbujdosott fiát s mielőtt aztán újból megláthatta volna: meghalt bánatában!

Ott aluszsa most csendes, örök álmát a föld kebelében, melyre, míg élt, szorgalmának veritékeit hullatá.

És gyermeke, a kit Ő tanított a természet szent szeretetére, a kivel Ő kedvelteté meg a gyümölcsészetet? —

E „Vázlatok“ szerény írója az . . .

Hallgassátok őt meg!

Hirdetmény.

Alólírott gyámhatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a néhai Máhr Nándor kiskoru gyermekei által vásárolt bármily árucikk csak az esetben fog kifizettetni, ha a megrendelés a kiskorúak gyámja által aláírt rendelvénnyel történt.

Kelt, Miskolcz város arvaszékének, 1898. ápril 9-én tartott üléséből.

Soltész, elnök.

Pánczél, jegyző.

Szerkesztői üzenetek.

Több róm. kath. egyházi adóízető polgárnak. Miskolcz. Név nélkül beküldött közleményeket nem közölhetünk. Tessék jelentkezni az illető polgárok közül valakinek, a ki a közlemény valódiságáért a felelősséget elvállalja. Azt nem kívánhatjuk tőlünk senki, hogy olyan dologért, a miről mi semmit sem tudunk, magunknak és másoknak kellemetlenséget okozunk.

L. S. urnak Miskolcz. A cikk elkészt. Különben is olyan lagymatag nyelven van megírva, hogy ilyen formában nem érdemes a „muszáj-ünnepel“ még egyszer foglalkozni. A ki azt akarja, hogy cikkeit kiadjuk, attól mi megkivánjuk, hogy gondolatmenetében legyen összefüggés és logika, stílusa határozott és erőteljes legyen.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

Ruttkay Menyhért.

Nyilvános köszönet.

Mindazon rokonaimnak, ösmerőseimnek és jóbarátaimnak, kik boldogult és felejtethetlen férjem végtisztessége alkalmával megjelenésökkel és részvétőkkel veszteségemet enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton igaz köszönetem nyilvánítását.

Miskolcz, 1898. április hó 14. én.

Özv. *vilmányi Kiss Istvánné.*

Vendéglős urak figyelmébe!

Legujabb szerkezetű

SÖR- ÉS BORKIMÉRŐ KÉSZÜLÉKEK,

egszersmind

jégszekrények nagy jégmegtakarítással.

Ezen készülékkel egy hordó sör (Pilseni is) több napon át, az utolsó pohárig jéghidegen és kristálytisztán mérhető.

Különlegesség: törvényesen védett, Universal **sör- és borkimérő asztal** erős zinkbádóg-burkolattal, mosó-edénnyel, hűtőszekrényvel ételneműeknek stb. Kivánatra vezeték a pinczéből. Folyékony szénsavval vagy tiszta légnyomással. Csinos kivitel, olcsó ár.

Dr. WÁGNER és TÁRSAI

egyesült gyárak mint betéti társaság

BUDAPEST, Tinody-utca 3. szám

(a Gizella-gőzmalom mögött).

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kitüntetve az 1896. évi országos kiállításon.

Makra Máttyás utódai

asztalos és kárpitos bútorgyára Miskolczon, Széchenyi- és Szemere-utca sarkán, Debreczeny-féle házban.

Ajánljuk *saját készítésű, jó és szolid kivitelű bútór-áruinkat.* Raktáron tartunk mindennemű *asztalos és kárpitosított munkát, vasbútorokat, hajlitott bútorneműket, tükröket, képeket, pipere-bútorokat, szőnyeg- és teppich árukat.*

Elvállalunk menyasszonyok kiházasítására teljes berendezéseket.

Saját asztalos és kárpitos üzletünkben elvállalunk minden e szakmába vágó munkák készítését, javítását és díszítését.

Fizetési föltételeink a legméltányosabbak, sőt külön

részletfizetési osztályt

is rendeztünk be, hol bárki a legkönnyebb fizetési módokat mellett vásárolhat.

A n.-é. közönség támogatását és bizalmát kérve, maradunk

tisztelettel

Makra Máttyás utódai.

Borsod-Miskolczi Hitelbank részv.-társ.

a magyar kir. szabad. osztálysorsjáték föelárusítója

ajánlja az eredeti sorsjegyek közvetlen vásárlását eredeti árákon.

Az első osztály sorsjegyeinek árai:

egész sorsjegy	6 frt	— kr.
fél sorsjegy	3 frt	— kr.
negyed sorsjegy	1 frt	50 kr.
nyolczad sorsjegy	— frt	75 kr.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1000000 korona.

Rendelmények az összeg előleges beküldése, vagy utánvétel mellett azonnal eszközöltnek.

Borsod-Miskolczi Hitelbank részvénytársaság.

Hivatalosan ólomzárolt, arankamentes

lóhere- és lucernamag

eredeti fajtisza takarmányrépamag.

továbbá mindennemű más **mezőgazdasági, konyhakerti és virág-**
mag, kereskedésem régi jó hírnevéhez hiven legjobb minőségben kapható

Weidlich Pál magkereskedésében „a fekete kutya” Miskolcson.

➡ Árjegyzéket vagy mintát kívánatra bérmentve küldök. ➡

A t. hölgyközönség figyelmébe!

A párisi gyors szabászat

pár órai gyakorlat után biztosan el-
sajátítható.

➡ Az oktatási díj 4 frt.
Tessék próbát tenni! ➡

A női ruhavarrás alapos elsajátítása cél-
jából a rendes tanfolyamra leánykák föl-
vétetnek.

Női ruhákat francia divat-lapok mintái
után a legdiszesebb kiállításban 5-6 frtert
készítenek.

Kész ruhák megrendelésre, finom kelméből
a legelegánsabb kiállításban **csak 20 frt.**

Becses pártfogásukat kérve, vagyok

mély tisztelettel

Kmetty Julia, női ruhakészítő

Nagy-Hunyad-utca 27., 4. ajtó.

Injectio Hamamelis Virginica

a leghatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak-
és nőknél, új és idült folyások, valamint osó-
bántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica
tropicus növény rendkívüli hatása a nyákhár-
tyára orvosiilag már régen el van ismerve, úgy
hogy ezen, különben is szerencsés összetételű
Injectio, ennek köszönheti gyógyerejét. 2-3
üveg használata a legmakaesabb bajt tetemesen
javítja, illetve meggyógyítja.

Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges bekül-
dése mellett, postán bérmentve: 1 üveg 1 frt
50 kr., 2 üveg 1 frt 75 kr., 3 üveg 2 frt 45 kr.
Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Buda-
pest, VI., Váci-körút 17.

Kapható **Miskolcson Balog József,**
Baruch Gyula, Rácz Jenő és Szabó
Gyula dr. gyógyszerész uraknál.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

		Korona
Kézpénzben fizetendő	1 jutalom	600000
	1 nyer. á	400000
	1 " "	200000
	2 " "	100000
	1 " "	90000
	1 " "	80000
	1 " "	70000
	2 " "	60000
	1 " "	40000
	5 " "	30000
	1 " "	25000
	7 " "	20000
	3 " "	15000
	31 " "	10000
	67 " "	5000
	3 " "	3000
	432 " "	2000
	33 " "	1000
	1238 " "	500
	90 " "	300
31700 " "	200	
3900 " "	170	
4900 " "	130	
50 " "	100	
3900 " "	80	
2900 " "	40	

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztálysorsjáték
nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 újból **50,000**
sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint
az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.
A nyerési esélyek tehát, amint már általánosan
ismeretes, óriásiak.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sors-
jegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet **6.- frt**
" fél " " " " **3.- " "**
" negyed " " " " **1.50 " "**
" nyolczad " " " " **0.75 " "**

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges bekül-
dése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek
a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek
pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre.
Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány
ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál min-
denki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főuradánknak az I. magy. kir. osztály-
sorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályok-
ban (az első öt osztályban) **100,000, 30,000,**
5000, valamint számos **2000, 1000, 500** és
300 koronás nyereményt nyertek főuradánknak,
melyeket a szerencsés nyerteknek ki is fizettünk.

Ajánlatos emel fogva a II-ik magy. kir. osztály-
sorsjáték I-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb
hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjáték-
nál hangoztatott azon többszöri figyelmeztetésünkre,
hogy röviddel az első osztályú húzás előtt az első
osztályú sorsjegyek elkelnek; és igazunk is volt,
mert még közvetlen az első osztályú húzása előtt
a bel- és külföld elárasztott bennünket rendelmé-
nyekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket leg-
nagyobb sajnálatunkra már nem eszközözhettük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osz-
tályhoz mielőbb, mindenestre azonban legkésőbb

április hó 21-éig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük
ezek biztos eszközölését.

Török A. és Tsa

a m. k. szab. osztálysorsjáték

főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/A.